

Kamer houdt vandaag een hoorzitting over verhoging van griffierechten

Advocaten: toegang tot recht te duur

Van onze verslaggever
Menno van Dongen

DEN HAAG De toegang tot het recht van grote groepen Nederlanders loopt gevaar. Dat is het gevolg van bezuinigingsplannen van het kabinet, waarschuwen advocaten en rechters. Vanmiddag lichten ze hun kritiek toe in de Tweede Kamer.

De Nederlandse Orde van Advocaten is 'verontwaardigd en verontrust' over het voornemen de rechtspraak vanaf 2013 geheel te laten betalen door mensen die daar gebruik van maken. De griffierechten worden flink verhoogd; dat is het bedrag dat iemand betaalt of als hij een procedure aanspant of voor de rechter moet verschijnen.

De kosten van een echtscheidingszaak, nu 70 tot 260 euro, stijgen volgens algemeen deken Jan Loorbach naar verwachting naar ongeveer 1.190 euro. Wie bij de bestuursrechter klaagt over zijn uitkering of huursubsidie betaalt voortaan geen 40 maar 980 euro. Alleen als hij wint, krijgt hij dat geld terug. Wie verliest, moet ook de griffierechten van de tegenpartij betalen.

'Het is principieel verkeerd de hele rekening voor een rechtszaak bij de burger te leggen', vindt de deken. 'Zo misken je een belangrijke overheids-

taak: toegang verschaffen tot het recht. Zelfs als de kostenstijging voor minima gedeeltelijk worden gecompenseerd, dat is nog onduidelijk, blokkeer je hun toegang tot het recht. Het is een onevenredig zware belemmering voor iedere burger met een inkomen onder modaal.'

Ook de Raad voor de rechtspraak maakt zich 'grote zorgen', zegt voorzitter Erik van den Emster. 'Het is zeer de vraag of burgers in de toekomst nog wel goed toegang hebben tot de rechter. Dat is wel noodzakelijk voor een eerlijk proces, op grond van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.'

Een woordvoerder van het ministerie van Veiligheid en Justitie wil niet ingaan op 'schattingen' van de hoogte van de griffierechten. Binnenkort stuurt het kabinet een uitgewerkt voorstel naar de Tweede Kamer. 'De rechter blijft voor iedereen toegankelijk', beklemtoont hij. De gedachte achter de plannen is dat burgers te snel naar de rechter stappen. Door de griffierechten te verhogen, stimuleert het kabinet de keuze voor alternatieven, zoals mediation.

Loorbach: 'Niemand procedeert voor de lol of uit lichtzinnigheid. Vaak heeft iemand geen keuze, bijvoorbeeld omdat ten onrechte zijn uitkering is stopgezet of omdat iemand hem aanklaagt.'

De staat kan dubbel profiteren,

waarschuwt de deken. 'Het kabinet laadt de verdenking op zich de griffierechten mede te verhogen om lastige burgers buiten de deur te houden. Procederen tegen de overheid wordt veel duurder. Ze zetten een hoge schutting voor de bestuursrechter, met prikkeldraad erop.'

Tijdens onderhandelingen achter de schermen zijn allerlei bezuinigingsplannen besproken. 'De eigen bijdrage voor gefinancierde rechts-

“

Niemand
procedeert voor
de lol of uit
lichtzinnigheid

Jan Loorbach

Deken van de
Orde van Advocaten

hulp wordt waarschijnlijk 50 euro hoger. Minima betalen in dat geval 66 procent meer dan nu het geval is. Ook dat belemmert hun toegang tot de rechter.'

Advocaten gaan er zelf ook op achteruit. Het ministerie is van plan de vergoeding te verlagen voor raadslieden die gesubsidieerde rechtshulp aanbieden.

Nu is het uurtarief voor sociale advocaten nog 112 euro. 'Dat wordt fors lager', zegt Loorbach. 'Dat lijkt misschien niet erg, maar van deze vergoeding moeten ze ook de huur, hun secretaresse en dergelijke betalen. Het gevolg is dat minder advocaten bereid zullen zijn dergelijke zaken op zich te nemen. Het wordt daardoor moeilijker om goede gefinancierde rechtshulp te vinden.'

Vorige maand sloeg de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) alarm over een geplande halvering van de vergoeding voor hun eerste gesprek met een arrestant. Ook zijn ze ontevreden met het bedrag dat ze voortaan ontvangen voor het bijwonen van verhoren. 'Advocaten zullen nog minder gaan verdienen dan kassières', zei secretaris Geertjan van Oosten in de *Volkscrant*. Er is 'met spoed' een ledenvergadering georganiseerd, op 21 maart, over de bezuinigingen. Volgens Van Oosten is de actiebereidheid groot; een staking hangt in de lucht.